

“...Anayasanın 152. maddesinin birinci fıkrası ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanunun 40. Maddesi uyarınca, bir davaya bakmakta olan Mahkeme bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda tarafların bu konudaki iddia ve savunmaları ve kendisini bu kaniya götüren görüşünü açıklayan bir karar ile Anayasa Mahkemesine başvurulması hükmü gereğince ve bakılacak davada uygulanacak kuralın tespitine yönelik olarak,

31/03/2011 tarihinde kabul edilen ve 14/04/2011 tarih 27905 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair 6222 sayılı Kanunun 18 maddesinin 8 ve 9 bendlerinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında yer alan “ilkesine” aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

Söz konusu kanun metninde “(8) Bu madde hükümlerine göre spor müsabakalarını seyirden yasaklanan kişi, yasaklama kararının sebebini oluşturan fiilin işlendiği müsabakanın tarafı olan ve taraftarı olduğu takımın katıldığı spor müsabakalarının yapılacağı gün, yurt içinde bulunduğu takdirde, müsabakanın başlangıç saatinde ve bundan bir saat sonra bulunduğu yere en yakın genel kolluk birimine başvurmakla yükümlüdür.

(9) Sekizinci fıkradaki yükümlülüğe aykırı hareket eden kişi, her bir müsabaka için yirmibeş günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.” denilmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde hukuk devletinin insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlet olduğu bildirilmektedir.

Yasa koyucu ceza hukukuna ilişkin düzenlemelerde yetkisini kullanırken hukuk devleti ilkesinin bir gereği ve ceza hukukunun temel prensiplerinden olan ölçülülük ilkesiyle bağlı olduğu bu ilkenin ise ‘elverişlilik’, ‘gereklilik’ ve ‘orantılılık’ olmak üzere üç alt ilkeden oluştuğu, ‘Elverişlilik’, ilkesinin başvuru önlemin ulaşılacak istenen amaç için elverişli olmasını, ‘gereklilik’ ilkesinin başvuru önlemin ulaşılacak istenen amaç bakımından gerekli olmasını, ‘orantılılık’ ilkesinin ise başvuru önlem ile ulaşılacak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade ettiği anlaşılmaktadır.

Mahkememizin Sanık Barış Toy hakkında vermiş bulunduğu 02/10/2018 tarih 2018/301 esas 2018/891 sayılı beraat kararı, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 9. Ceza Dairesinin 17/11/2020 tarih 2018/9934 esas 2020/2526 karar sayılı ilamı ile;

Sanığın üzerine atılı suçun maddi ve manevi unsuru ile güvenlik tedbiri olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklama kararının hukuki niteliği karşısında, sanığın haklı ve kabul edilebilir bir mazeret sunmaksızın taraftarı olduğu takımın müsabakalarının başlangıç saatinde ve bundan bir saat sonra bulunduğu yere en yakın genel kolluk birimine başvurmadığı takdirde üzerine atılı suçun unsurlarının oluşacağı gerekçesiyle bozulmuştur.

Bu durum öncelikle uluslararası hukuk kaidelerine ve daha sonra Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının temel ilkelerinden belirlilik ilkesine aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Şöyle ki,

Bu ilkeye göre kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir şüphe ve tereddüte yer vermeyecek şekilde net, açık, anlaşılır ve uygulanabilir olmasıdır. Birey, hangi somut eylem veya olguya hangi hukuki müeyyidenin veya neticenin bağlandığını bilmelidir, ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve buna göre davranışlarını belirler.

İlgililere taraftarı olduğu takımın müsabakalarının başlangıç saatine ilişkin önceden bir tebliğ veya bildirim yapılmadan ilgili müsabaka saatlerinde imza mecburiyeti öngörmek ve uygulamak anayasaya aykırıdır. Bu hususta mevzuatta ve içtihatlarda belirli tanım ve birlik mevcut değildir. Bunun yanı sıra kanundaki suç ve cezaların uygulanmasında belirsizlik ve adil olmayan ve hakkaniyete aykırı olan durumlar ortaya çıkabilmektedir.

6222 sayılı Kanununun 18 maddesinin 8. ve 9. bendine kanun ve yönetmeliklere bakıldığında amaç saatine ilişkin taraflara bir tebliğ veya bildirim yükümlülüğünü içeren bir düzenleme yoktur. Bu durumda ilgililerin kendiliğinden araştırma yaparak maç saatleri ve günlerini bir şekilde tespit etmesi (doğru veya yanlış) ve tespit ettiği sonuca göre hareket etmesine ilişkin böyle bir mükellefiyet, yasaya uygun değildir. Cezai veya idari müeyyide uygulanacak kişi veya kurumlardan böyle bir araştırma yaparak araştırma sonucuna göre 6222 sayılı Kanununun 18. maddesinin 8 ve 9. bendlerin de yazılı kanun hükümlerine göre hareket etmesini beklemenin yasal bir dayanağı yoktur.

Anayasamızın temel ilkelerinden birisi de 'Belirli'lik' ilkesidir. Bu ilkeye göre kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir şüphe ve tereddüte yer vermeyecek şekilde net, açık, anlaşılır ve uygulanabilir olmasıdır. Birey hangi somut eylem veya olguya hangi hukuki müeyyidenin veya neticenin bağlandığını bilmelidir. Bireyin ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve buna göre davranışlarını belirler. Bu durumda kişinin hangi müsabakaya hangi saatte gidip gitmeyeceği hususunda kanunun açık ve net bir şekilde aydınlatma görevi vardır. Kişiden müsabakanın tarihini ve yerini kendiliğinden araştırıp bulmasını istemek ceza hukukun ruhuna aykırıdır. Bunu istemek kaba bir örnekle kişinin kendi ateşine odun getirmesini istemek gibidir.

Bu izahlar ışığında: kişiye müsabakanın yeri saati ve tarihinin önceden bildirilmesinin ve tebliğine dair mevzuatta bir düzenleme yoktur. Bu durumda cezaya sebebiyet veren 6222 sayılı Yasanın 18. maddesinin 8. ve 9. maddelerinin tamamen iptali gerekir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 ve 10. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varıldığından yukarıda teferruatı ile açıklanan ve iptal edilmesi yönünde gerekçeleri ileri sürülen düzenlemelerin iptali istemi ile itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiş dava dosyasının onaylı bir sureti ekte gönderilmiştir.”